

Civilutskottets betänkande

1980/81:25

om beteckningsreformen vid fastighetsregistrering

Motionerna

Utskottet behandlar i detta sammanhang motionerna 1980/81:

627 av Bernt Ekinge (fp) och Eric Rejndell (fp) vari hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer att beteckningsreformen omprövas.

628 av Torsten Gustafsson (c) och Rune Rydén (m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen hemställer om skyndsam översyn av registeruppläggningsskuggörelsen (1968:379; ändrad senast 1979:13) för att uppnå besparingar och förenklingar i överensstämmelse med vad som angivits i motionen.

Tidigare behandling m. m.

Riksdagen har med anledning av proposition i ämnet (prop. 1974:48) godkänt vad civilutskottet (CU 1974:30) enhälligt anfört beträffande riktlinjer för fastighetsbeteckningsreformen. Däribland ingick att utskottet liksom tidigare anslöt sig till utgångspunkten att kommunen skall vara registerområde. Härtill hörande frågor har därefter behandlats i de likaledes enhälliga betänkandena CU 1975/76:13, 1976/77:11 och 1978/79:21.

Fastighetsdata- och inskrivningsregisterkommittén (FADIR) har i ett yttrande till justitiedepartementet i maj 1980 anfört att den "vill för sin del bara antyda en tänkbar förenkling av beteckningsreformen, nämligen att vid uppläggandet av det nya fastighetsregistret tillämpa samma indelning i registerområden som gäller för de manuellt förda registren. Därigenom skulle reformen i princip kunna inskränkas till att omfatta endast justering av beteckningarna inom tätortsområden (jfr prop. 1974:48 s. 18). Att i något avseende ändra inriktningen av beteckningsreformen i de områden som nu är aktuella för överföring till ADB bör dock enligt kommitténs mening inte komma i fråga." Reservanter i kommittén berörde inte detta ämne.

Utskottet har i ärendet tillfört uppgifter och synpunkter från företrädare för lantmäteriverket och Svenska kommunförbundet.

Utskottet

Motionsförslagen, med likalydande motiveringar, syftar båda till att regeringen bör initiera en omprövning av den av riksdagen år 1974 enhälligt beslutade fastighetsbeteckningsreform som nu håller på att genomföras. Motionärerna anför att en möjlig åtgärd som medför förenklingar, och

följaktligen också kostnadsminskningar, är att vid uppläggning av det nya fastighetsregistret använda samma indelning i registerområden (dvs. socken i stället för kommun) som i det gamla registret. Därigenom skulle reformen enligt motionärerna – förutom övriga förenklingar som kan övervägas – i princip kunna inskränkas till beteckningsändringar inom tätortsområden och till sådana speciella fall där beteckningsändringar är nödvändiga för genomförandet av fastighetsdatareformen. Det förordade alternativet är ett återgivande av vad FADIR-kommittén enligt ovan antytt.

1974 års riksdagsbeslut (CU 1974:30) utgick i grundläggande delar från en avvägning mellan ett i proposition 1974:48 framlagt förslag och ett förslag som lagts fram som reservation till ett lantmäteristyrelsens yttrande – en avvägning som tillika anpassades så att den kunde godtas av företrädare för kulturvårdens intressen.

Genom motionerna har inga nya synpunkter tillförts som ändrar de allmänna förutsättningarna för det tidigare riksdagsbeslut som nu håller på att genomföras parallellt med en fastighetsdatareform. Motionärerna betonar nu nödvändigheten av att begränsa de statliga och kommunala utgifterna m. m.

När det gäller de i motionerna antydda besparingsmöjligheterna har utskottet gjort följande bedömningar. Det har anförts berättigade invändningar mot metoden att beräkna de framtida statliga direkta kostnaderna för reformen i dess helhet genom en framskrivning av nu inte aktuella kostnadselement. De motsvarande kostnader som direkt belastar kommunerna är svåra att uppskatta, bl. a. på grund av de mycket skiftande lokala förutsättningarna och ambitionerna. Det är också svårt att precisera vilken andel av de totala kostnader som kan falla på den del av åtgärderna utanför tätorter som motionärerna vill slopa. De indirekta kostnaderna för stat, kommun och andra kan inte uppskattas med tillräcklig säkerhet utan ytterligare undersökningar. Detsamma gäller de direkta och indirekta förluster i form av uteblivna rationaliseringsvinster och tillkommande kostnader som skulle drabba stat, kommun och andra, om reformgenomförandet avbryts och dess inriktning ändras. Utskottet anser sig därför inte nu ha tillräckligt underlag för bedömningen att det finns möjlighet att uppnå sådana nettobesparingar att riksdagen, med hänsyn till även övriga förhållanden, bör begära en översyn med av motionärerna angiven inriktning.

Inom regeringens kansli övervägs emellertid lämpligheten och möjligheten att utreda om det finns ytterligare budgetmässiga besparingsmöjligheter

inom vissa sektorer – bl. a. beträffande fastighetsregisterreformen. Även motionärernas angivna intressen får därmed förutsättas bli beaktade i alla väsentliga och rimliga avseenden.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna 1980/81:627 och 628.

Stockholm den 19 mars 1981

På civilutskottets vägnar

KJELL A. MATSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Per Bergman (s), Rolf Dahlberg (m), Oskar Lindkvist (s), Lars Henrikson (s), Knut Billing (m), Thure Jadestig (s), Sven Eric Åkerfeldt (c), Bertil Danielsson (m), Birgitta Dahl (s), Bertil Dahlén (fp), Per Olof Håkansson (s), Eivor Nilson (c), Margareta Palmqvist (s) och Kerstin Ekman (fp).

